

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις, κατευθυντήριες γραμμές και γνωμοδοτήσεις)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Γνώμη του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων Σχετικά με την τροποποιημένη πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την αμοιβαία διοικητική συνδρομή για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας έναντι της απάτης και οποιασδήποτε άλλης παράνομης δραστηριότητας

(2007/C 94/01)

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ,

Λαμβάνοντας υπόψη:

τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 286,

το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 8,

την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ⁽¹⁾,τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ⁽²⁾, ιδίως το άρθρο 41,

την αίτηση γνωμοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, την οποία έλαβε από την Επιτροπή στις 19 Σεπτεμβρίου 2006,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΓΝΩΜΗ:

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η τροποποιημένη πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την αμοιβαία διοικητική συνδρομή για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας έναντι της απάτης και οποιασδήποτε άλλης παράνομης δραστηριότητας (εφεξής «τροποποιημένη πρόταση») θεσπίζει διαδικασίες επικοινωνίας και συνδρομής μεταξύ Επιτροπής και κρατών μελών με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας. Στις διαδικασίες αυτές συμπεριλαμβάνονται η αμοιβαία διοικητική συνδρομή και η ανταλλαγή πληροφοριών. Στα πλαίσια αυτά, σύμφωνα με την τροποποιημένη πρόταση, ο

ρόλος της Επιτροπής έγκειται στο συντονισμό και τη διευκόλυνση των ανωτέρω διαδικασιών, ιδίως μέσω του Γραφείου Αντιμετώπισης της Απάτης («OLAF»).

Η Επιτροπή διαβίβασε την τροποποιημένη πρόταση στον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ) με σκοπό να τον συμβουλευτεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 της 18ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (εφεξής «Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001»). Παλαιότερα, είχε ζητηθεί η γνώμη του ΕΕΠΔ σχετικά με την πρώτη έκδοση της ίδιας πρότασης από την Επιτροπή. Αποτέλεσμα της αίτησης εκείνης ήταν η έκδοση, τον Οκτώβριο 2004, μιας πρώτης γνώμης του ΕΕΠΔ σχετικά με την πρόταση υπό τη μορφή που είχε τότε υποβληθεί από την Επιτροπή ⁽³⁾. Συνεπώς, η επιστολή της Επιτροπής που παρελήφθη στις 19 Σεπτεμβρίου 2006 περιέχει νέα αίτηση για πρόσθετα σχόλια σχετικά με την τροποποιημένη πρόταση, τα οποία ο ΕΕΠΔ ευχαρίστως θα παράσχει, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη ότι η αρχική πρόταση τροποποιήθηκε κατά τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας ενόψει της έκδοσης της πράξης. Άλλωστε, η Επιτροπή οφείλει, σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2, να συμβουλευτεί τον ΕΕΠΔ για κάθε νέα πρόταση που εγκρίνει.

II. ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΣΧΟΛΙΑ

II.1. Ζητήματα προστασίας δεδομένων που ρυθμίζονται από τις εκτελεστικές πράξεις

Όσον αφορά τις διαδικασίες επικοινωνίας και τις διοικητικές διαδικασίες που προβλέπει με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας, η τροποποιημένη πρόταση δεν περιέχει νέους κανόνες για την προστασία των δεδομένων, ούτε εξαιρέσεις σε σχέση με το ισχύον πλαίσιο προστασίας των δεδομένων, ήτοι την οδηγία 95/46/ΕΚ και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Η τροποποιημένη πρόταση επιβεβαιώνει μάλιστα την εφαρμογή της ανωτέρω νομοθεσίας, ενώ σε ορισμένους τομείς προβλέπει εκτελεστικούς κανονισμούς για ζητήματα προστασίας δεδομένων.

⁽¹⁾ ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31.⁽²⁾ ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1.⁽³⁾ ΕΕ C 301 της 7.12.2004, σ. 4.

Ο ΕΕΠΔ θεωρεί ότι στη συγκεκριμένη συνάρτηση, αυτή η προσέγγιση είναι ικανοποιητική, στο μέτρο που διαφυλάσσει το επίπεδο προστασίας δεδομένων της οδηγίας 95/46/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 στα πλαίσια των διαδικασιών επικοινωνίας και των διοικητικών διαδικασιών, καθώς και των ανταλλαγών πληροφοριών που θεσπίζονται από την τροποποιημένη πρόταση. Ο ΕΕΠΔ θα είχε λόγο να ανησυχεί σε περίπτωση μείωσης του επιπέδου των εν λόγω προτύπων.

Παράλληλα, ο ΕΕΠΔ έχει επίγνωση ότι με μια τέτοια προσέγγιση, η ουσιαστική συζήτηση σχετικά με ζητήματα προστασίας δεδομένων μετατίθεται για αργότερα, ήτοι κατά την κατάρτιση των εκτελεστικών κανονισμών. Για το λόγο αυτό, ο ΕΕΠΔ σημειώνει ότι η προστασία των προσωπικών δεδομένων κατά τη θέσπιση διαδικασιών επικοινωνίας και διοικητικών διαδικασιών πρέπει να εξεταστεί σοβαρά κατά το στάδιο της κατάρτισης των εκτελεστικών πράξεων για την εφαρμογή. Συνεπώς, ο ΕΕΠΔ υποδέχεται με ικανοποίηση την προσθήκη στην τροποποιημένη πρόταση της υποχρέωσης διαβούλευσης με τον ίδιο οσάκις καταρτίζονται εκτελεστικές πράξεις, ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση της Επιτροπής στα δεδομένα για το φόρο προστιθέμενης αξίας που φυλάσσονται στα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 11 της τροποποιημένης πρότασης, την παροχή πληροφοριών για πράξεις ή συναλλαγές σε περίπτωση αυτόβουλης συνδρομής σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 4 και τις ανταλλαγές πληροφοριών και αμοιβαίας συνδρομής σχετικά με παρατυπίες δυνάμει του άρθρου 23 της τροποποιημένης πρότασης. Πράγματι, η διαβούλευση με τον ΕΕΠΔ επιβάλλεται όχι μόνο για τις προτάσεις νομοθετημάτων σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, αλλά και για τα παρόμοια διοικητικά μέτρα που σχετίζονται με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην οποία μετέχει θεσμικό όργανο ή οργανισμός της Κοινότητας, είτε αυτοτελώς είτε από κοινού με άλλους, σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

II.2. Επιπτώσεις στην προστασία των προσωπικών δεδομένων: Αποσαφήνιση του άρθρου 17 παράγραφος 1

Μολονότι η τροποποιημένη πρόταση, όπως προαναφέρθηκε, δεν περιλαμβάνει νέους κανόνες για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στα πλαίσια της ανταλλαγής πληροφοριών που προβλέπει, ορισμένα άρθρα της έχουν έμμεσο αντίκτυπο στην προστασία δεδομένων, ο οποίος σε ορισμένες περιπτώσεις φαίνεται μάλιστα να είναι θετικός. Λχ. η υποχρέωση των κρατών μελών να ορίζουν τις αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς του κανονισμού και να διαβιβάζουν τα σχετικά στοιχεία στην Επιτροπή μπορεί να συμβάλει ώστε να περιοριστούν οι ανταλλαγές πληροφοριών αποκλειστικά στις μεταξύ αρμοδίων αρχών ανταλλαγές. Ο ΕΕΠΔ συμφωνεί εξάλλου να συνοδεύονται οι αιτήσεις παροχής συνδρομής και πληροφορίες από σύντομη περιγραφή των περιστατικών που είναι γνωστά στην αιτούσα αρχή, διότι αυτό θα μπορούσε να συμβάλει στον περιορισμό του όγκου των δεδομένων που όντως συντελούν στην ικανοποίηση της ανάγκης για πληροφόρηση.

Αντίθετα, ο ΕΕΠΔ σημειώνει ότι σε μία τουλάχιστον περίπτωση, η τροποποιημένη πρόταση περιλαμβάνει μια διάταξη που μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην προστασία των προσωπικών δεδομένων. Πρόκειται για το άρθρο 17 της τροποποιημένης πρότασης, πρώην άρθρο 18 της αρχικής πρότασης της Επιτροπής. Στο σημείο 4 της γνωμοδότησής του, του 2004, ο ΕΕΠΔ επισήμανε ότι το

άρθρο 18 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο δεν πρέπει να θίγει τα δικαιώματα των προσώπων τα οποία αφορούν τα προσωπικά δεδομένα να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα αυτά. Ο ΕΕΠΔ υποθέτει ότι αυτή είναι και η πρόθεση του νομοδότη, με την τρέχουσα διατύπωση όμως αυτό δεν είναι απόλυτα σαφές. Για το λόγο αυτό, ο ΕΕΠΔ προτείνει να προστεθεί η ακόλουθη πρόταση στο τέλος του άρθρου 17 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο: «Αυτό δεν θίγει τα δικαιώματα των προσώπων τα οποία αφορούν τα προσωπικά δεδομένα να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα που τους αφορούν, σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 95/46 και του κανονισμού 45/2001».

II.3. Πρόταση εναλλακτικής διατύπωσης

Ο ΕΕΠΔ διαπιστώνει με ικανοποίηση το γεγονός ότι η τροποποιημένη πρόταση λαμβάνει υπόψη ορισμένες παρατηρήσεις που περιλαμβάνονται στη γνωμοδότησή του, του 2004. Λχ. χαιρεί για τη ρητή μνεία της γνώμης του μέσα στην τροποποιημένη πρόταση, αφού ούτως ή άλλως έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Ωστόσο, ο ΕΕΠΔ θεωρεί ότι η μνεία αυτή θα έπρεπε να περιλαμβάνεται στο προοίμιο της πρότασης, ως τελευταία φράση της νομικής βάσης. Αυτή είναι η προσέγγιση που ακολουθείται από την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 σχετικά με τις έρευνες που διεξάγονται από το OLAF. Εξάλλου, ο ΕΕΠΔ προτείνει να αντικατασταθεί η τρέχουσα διατύπωση με την ακόλουθη φράση: «Έχοντας συμβουλευτεί τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων», σύμφωνα με την πάγια πρακτική.

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο ΕΕΠΔ θεωρεί ότι η τροποποιημένη πρόταση διατηρεί εν γένει το επίπεδο προστασίας προσωπικών δεδομένων του κοινοτικού πλαισίου που οριοθετείται από την οδηγία 95/46/ΕΚ και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

Ωστόσο, ο ΕΕΠΔ σημειώνει ότι η πραγματική διατήρηση ή μη του ανωτέρω επιπέδου προστασίας δεδομένων θα εξαρτηθεί από το συγκεκριμένο περιεχόμενο των εκτελεστικών πράξεων για τις οποίες η τροποποιημένη πρόταση δημιουργεί τη νομική βάση. Αφού οι εκτελεστικές διατάξεις θα έχουν κρίσιμη σημασία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στα πλαίσια αυτά, ο ΕΕΠΔ χαιρεί ιδιαίτερος για την προσθήκη στην τροποποιημένη πρόταση της υποχρέωσης να ζητείται η γνώμη του κατά τον καταρτισμό τους.

Ως γενικό συμπέρασμα, πέραν της αποσαφήνισης του άρθρου 17 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο τμήμα II.2 και της τροποποίησης που προτείνεται στο τμήμα II.3 σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες σχετικά με τη διαβούλευση, ο ΕΕΠΔ δηλώνει ότι είναι ικανοποιημένος από το περιεχόμενο της τροποποιημένης πρότασης και κρίνει ότι δεν υφίσταται ανάγκη να τροποποιηθεί περαιτέρω.

Βρυξέλλες, 13 Νοεμβρίου 2006

Peter HUSTINX

Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων